

Del que es diu al que es fa (i viceversa). El llarg tram de la construcció del camp de la formació professional de l'educació física a Argentina. Legalitats, legitimitats, discursos i pràctiques en la institucionalització del seu ofici entre finals del segle XIX i el primer terç del XX

Easier said than done (and vice versa). The Long Road to the Professionalization of Physical Education in Argentina. Legality, legitimacy, discourses and practices in the institutionalization of the profession from the late nineteenth century to the first third of the twentieth

Autor: **Eduardo Galak**
Universidad Nacional de La Plata (Argentina)

Directors: **Dr. Ricardo Luis Crisorio**
Universidad Nacional de La Plata (Argentina)

Paraules clau: educació física, cos, subjecte, política, formació professional

Marcus Aurelio Taborda de Oliveira
Universidad Federal de Minas Gerais (Brasil)
Consejo Nacional de Desarrollo Científico y Tecnológico – CNPq (Brasil)

Keywords: *physical education, body, subject, politics, professionalisation*

Data de lectura: 7 de desembre de 2012

eduardogalak@gmail.com

Resum

Aquesta tesi aborda la temàtica de la formació professional en el camp de l'educació física argentina. Per a això, es van indagar els processos històrics que el van conformar, tot observant com emergeix a la fi del segle XIX una matèria escolar dins dels currículums del sistema educatiu, com des de principis del XX es constitueix el seu quefer en una pràctica i s'institucionalitza el seu ofici, i com de tot plegat en surten dues doctrines diferents que es disputen els sentits disciplinaris: el "Instituto Nacional Superior de Educación Física" i la "Escuela de Gimnasia y Esgrima" de l'exèrcit argentí.

Això implica que l'esforç epistemomethodològic es va centrar a reflexionar sobre els processos històrics i observar les argumentacions que funden les bases de la disciplina. És a dir, la intenció va consistir en dur a terme una genealogia d'aquests processos que permetés comprendre les continuïtats i ruptures a partir de les quals resulten els fonaments de l'educació física argentina contemporània.

Aquesta tesi es divideix en dos llibres. En el primer s'observen els processos de constitució de la disciplina i les significacions que es van produir sobre la institucionalització del seu ofici. Estudi que comença des dels alboros del sistema educatiu argentí, sorgit de la Ley de Educación Común de 1884, moment en el qual comencen a construir-se els fonaments d'una matèria escolar l'objectiu central dels quals consisteix a transmetre coneixements lligats a les exercitacions físiques i a les normes d'higiene del cos i de disciplina del moviment. Qüestions que segons l'ideari pedagògic de l'època van resultar bàsiques per a la conformació d'una argentinitat, d'una ciutadania amb objectius, símbols i idioma comuns; discursos que s'estenen gairebé invariablement fins a l'època del Centenari de la República el 1910, moment en què s'institucionalitzen dues maneres de professionalitzar: una civicoeducativa al "Instituto Nacional" i un altre de caire militar a la "Escuela de Gimnasia y Esgrima".

Precisament el llibre segon analitza aquests dos posicionaments en disputa a partir de sostenir la tesi que indica que tota teoria referida a l'educació física té necessàriament una interpretació particular tant pel que fa al vessant humà, com al vessant de l'organització de les societats, sobre les persones que aprenen i ensenyen, i sobre el material (físic i simbòlic) amb el qual treballen. En conseqüència, tant l'"Escuela" com l'"Instituto" van sistematitzar maneres de comprendre l'humà, els éssers humans i els seus cossos en moviment; significacions estudiades com a categories: respectivament, "política", "subjecte" i "cos". En definitiva, el llibre segon indaga els diàlegs tensionats que es van desenvolupar entre 1910 i 1930 entre els membres de la doctrina militarista i els diplomats del "Instituto" respecte a la formació professional en educació física a l'Argentina.

Aquesta investigació ha estat finançada pel Consejo Nacional de Investigaciones en Ciencia y Técnica (CONICET) d'Argentina.

Evolució de la identitat professional d'un docent novell d'educació física: anàlisi a partir de la reflexió de les seves experiències personals i de la seva pròpia pràctica

The Evolution of a Novice Physical Education Teacher's Professional Identity: Analysis based on reflecting on his/her personal experience and his/her own practice

Autor: **Gustavo González Calvo**
Departament de Didàctica de l'Expressió Musical, Plàstica i Corporal
Universidad de Valladolid (Espanya)

Directors: **Dr. Nicolás Julio Bores Calle**
Escola Universitària d'Educació de Palència
Universidad de Valladolid (Espanya)

Paraules clau: formació inicial, formació permanent, diari de classes, història de vida, pràctica reflexiva

Dr José Ignacio Barbero González
Escola Universitària d'Educació de Segòvia
Universidad de Valladolid (Espanya)

Keywords: *initial training, continuous training, class diary, life history, reflective practice*

Data de lectura: 21 de març de 2013

gustavogonzalezcalvo@gmail.com

Resum

La present tesi doctoral és una mirada a l'interior d'un docent inexpert responsable de la matèria d'educació física així com a les seves experiències, vivències, inquietuds i expectatives entorn de l'educació i els diversos agents que la configuren. En aquest sentit, la principal motivació de l'estudi és compartir i reconstruir els fets importants en la vida de l'educador que poden servir d'ajuda als qui s'inicien en la professió.

El nostre propòsit se centra a donar resposta a la manera en què la identitat professional d'un docent novell es va construint i desenvolupant. Per a això, es procura donar resposta als interrogants següents: com són de determinants, en aquesta construcció, les vivències personals i professionals, tant presents com passades?; quin paper exerceix la formació inicial en el desenvolupament de la identitat professional?; i, per últim, quines possibilitats ofereix la formació reflexiva a l'educador

per comprendre i reorientar la seva pràctica pedagògica?

Metodològicament, s'opta per un paradigma d'investigació de tall qualitatiu-interpretatiu, emparat en models com la investigació biogràfic-narrativa i l'autoetnografia. Pel que fa als instruments de recollida d'informació, s'empren els diaris de classe de diferents cursos i nivells educatius (etapa de formació inicial, etapa d'educació infantil, etapa d'educació primària, etapa d'ensenyament secundari i període com a professor associat a la universitat), la història de vida de l'educador en forma d'autobiografia i les entrevistes amb altres professionals de l'educació.

L'apartat d'anàlisi de dades, on es detalla la manera en què es van construir els significats pedagògics de l'educador a partir de les seves experiències, recorreguts i creences, s'estructura en dues parts: les relacions entre el docent, l'alumnat i la matèria d'educació física; i les relacions entre el

docent, l'ensenyament de l'educació física i la resta d'agents que integren la comunitat educativa.

Entre les conclusions més rellevants de la investigació destaquen les següents: 1) En l'àmbit de l'ensenyament els mons d'allò que és personal i d'allò que és professional no poden deslligar-se l'un de l'altre; 2) La identitat professional està fortament imbuïda de factors interns (la manera de ser i de fer en la professió, l'autoconcepte i l'autoestima, principalment) i de factors externs (el prestigi de la professió, el reconeixement professional i les interaccions amb els estudiants, les famílies i els companys); 3) Allò que s'ha viscut com a alumne és un element central en el procés de construcció de la identitat professional docent; 4) Qüestionar de manera sistemàtica la pròpia docència és una manera de millorar l'ensenyament, de mantenir l'interès per la professió i d'obrir-se al camí de les noves idees.